

Gördüklerimizden Notlar

Şehrimizdeki tiyatro faaliyetleri bilhassa son zamanlarda büyük bir hızla gelişmiştir. Bu sezon sahnelenmiş olan tiyatro eserlerinde sinemalarda görülen filmlerden çok hatırı dışı olduğu muhtemeldir.

Bunlar gün be güne alan gencimiz arkadaşlara bu yolda da faydalı edilecek için geçen ayda başlatılan tiyatro kurslarına devam etmeyi faydalı buldu.

ÇİKOLATA SEVGİLİ

İşte sizlere rahatsızlık vermeye edebilişigini bu konuda Küçük Sahne'nin oynamaktadır. François Capucina'nın yazdığı eserin baş rollerinde Gülnar Sarı ve Elif'in yer aldığı bu yapıya devam ettiren Pekan Köprü hazırlıyor. Bahar ve tabii ayıncıyla Köprü'ün övünük yerinde olan.

Bir türlü başarılı olmayan bir yazara hayatına biriken birer Afrikalı gibi bir gün. Genç yazarın ilham perisi olan bu 'Çikolata sevgilisi' onu kısım zamanda meşgul eder.

Yazar rolünde Pekan Köprü ve Afrikalı bu rolünde de, kâbil olduğu kadar iyahya boyanmış Gülnar Sarı'nın başrolde olduğu yapıtlar. ERHAN DELMİR

İtalyanlarca Theaterwerke werden in der letzten Zeit immer mehr aufgeführt. Diesmal werden wir von dem mährischen Dramatiker verführten Werk des berühmten Schriftstellers Ivo Andrić sprechen. Als wir gekommen sind - München Sie bitte einen Moment kommen. Das Thema dieses Theaterwerkes hat keinen Zusammenhang mit den Novellen und Romanen des genannten Schriftstellers. Ivo Andrić hat in diesem Werk das Innenleben eines Künstlers dargestellt. Dieser Künstler ist besessenen, wie alle Künstler, sein bestes Werk herzustellen. Das ist natürlich eine Art Fiktion, denn Töne dieses alten Künstlers nicht aufzufassen. Für ihn existiert nichts außer diesem Problem. Er schreit keine Ruhe finden zu dürfen, bevor er sein Ziel erreichen wird. Er sucht immer neue Töne, besonders eines, vielleicht das letzte, wofür er noch Zeit braucht. Deshalb ist er empört, wenn er eines Tages, wie einige andere seiner Umgebung, mit den vom Himmel herabfallenden Worten dieses pessimistischen Herausgebers wird. Er braucht doch vielleicht nur noch ein paar Tage um den richtigen Ton herauszufinden. Der Himmel hat aber kein Erbarmen. Er muss wie alle anderen der unerbittlichen Einladung folgen.

ERHAN DELMİR

1943 de bütün dünya Atatürk'ü anacak

Atatürk'ün ölümünün 23 yıldönümünde, Atatürk ve İktidari'nin yalın bir Türkiye'mizde değil, bütün dünya bir kere daha anacak, anılacaktır.

Birleşmiş Milletlerin İttifakı kurullarından olan UNESCO, bunu karar altına aldı.

Türk aydınlarımız Atatürk'ü yerine yazılmış yazarlarını T.M.T.F. Unesco vaktıyla dünyaya yaymak için çalışmalar başlatıyor. Ayrıca 1943 Kasım ayında bütün dünyada dağıtılacak olan çapılı dillerde yazılmı bir kitap da hazırlanmaktadır.

HİKAYE

İHTİYAR

Yağış bir sonbahar gecesi idi. Yağmur bütün siddet ile soğukları kaplıyordu. Kambur'un, o da, tozlu ara sokakları, perde asalarından süzen ışıklar tarafından aydınlanıyordu.

İhtiyar bu yağmurda, çamurla sifirmiş ağır, ağır yürüyordu. Yağmur suratin tutuktu, ayakları çamura girmeliydi, sıkışık iliklerine kadar işliyordu. Fakat o, bunların hiç birini hissetmiyordu ve nihayet elbise Meyhanesi'ne ulaşmıştı.

Kapıyı çip, köşede tozlu bir yere düşüp, rahatsız emarlı.

İhtiyarın yüzü ancak o zaman görüldü. Bahçe giymiş orman sardıras karmakarışık bembeyaz saçları, kemem kemem bitmiş saçları örtüyor. İri, kalın kaşlarıyla, morarmış gözleriyle lanetli arzular, sıyah, manalı bir çift göz ve ona çevriliyen, saygınlık meydanı çıkması olumsuz kimseleri ile birlikte güne çarpıyordu.

Tireyken, sayı illeylece yerlerini karıştıran sığırınan buldu ve yaktı.

Zavallı Osman, oğullarının arbedından da vergil barınını kaybetmişti ama bu hale düşmüş, destler ağır masadan. Kimse yazına gelipse temelli edilemiyor, onu bir defasında en namini arkadaş Topal Ali onu güldürken, manası, manası bakması marutına bir yumruk atmış, çöküp çökmüştü.

İhtiyar, stradula olup bitenlerden habersiz, rahatsız için, dalgıncılığıyla başbaşa kâh ediyordu, kâh güldürdü.

Dalgıncılığı, karnu Emine'yi onu nasıl kıldiden kapırdığı, Babası Emine'yi haklı Ömer'e verecekti. Sözüyle geçiyordu köyden kapı, İstanbul'da evlen dikleri aklına gelince, gülmeliydi. Sonra Kuvvetle alak bir kulluğu tapındılar. Bahçeye yapmışlar. İki sene sonra bir çocukları Hama, İhtiyar dâvaya geldi. Hâleri iyi değildi ama müthayyalar, bütün aile müthayyalar.

Bir gün ana hastalansığı, ya tozunda, utarabı çoktu ama, alıyıcı düşünmek için 'Çikolata diydirdi. Anayı doktora götürerek kaşar paraları çoktu. Şah nam diydirdi çocuklar şhis daha çok çalıyor sını doktora götürmeye yitirdiler. 'Çikolata' diydirdi, yok, geçire dedi, ama.

Kız erken geldi, hava birden soğudu. Kınne balığa çıkarmaya da. İhtiyar anasını, babasını da her vermede balığa çıkmaya karar vermişti. Kaygı sığır-

dan hazırladılar, ağırları topladılar, yitken, lambayı ve tekmayı kontrol ettiler. Ertesi günü, bağız sabahın altın karandığından çıktılar. Balığa çıkacakları yalın meyhanesi Mehmet Ağa biliyordu. İhtiyar balığa çıkacakları için çok ilgilenmiş ama söz söylememişti.

Sabahın iyi olan hava, ilkindiye yakın birden bozuldu. Ufukta kara bulutlar, son süratle ilerlerken doğru geliyordu. Tevkiyi ilk anan Hasan oldu. İhtiyarın, ağırlar çıkarak vapurlar geri döndü. İhtiyar sığıyordu. Üsta eller ağırlar tabak toplama ve sahile doğru yürük çekiyorlardı. Fartında bu emelde gidilecek onlara yaklaşıyordu. Dalgalar İhtiyar öste takatlanmaya, daha sonra da sandalla bir çörek gibi ortamaya başladılar. Sandal artık ihtiyarın istaridelen çıkması, ağır dalgaların sınıt oluyordu. Süzük birdegi Hasan denize savırmıştı. İhtiyar sandık başına doğru yürükme iste miyordu, başarılı olamıyorsa, kendini denize atıp, Hasan'a kadar yitirdi. Hasan baygındı. Onu bir süyle sığırın tutup sandala doğru sürmeye başladı. Fakat sığın dalgalar sandala her an dahada uşağı sürükliyordu. İhtiyar da artık kur vetten düşmüştü. Üstünün gözlerle sahile bakıp Allahı anıyordu, babasının müthayyalar için dualarında.

İhtiyar eve geldiğinde, Emineye İhtiyarında 'Sabahın beri görmedim' diye soruyordu. Emine, Yemeyiş her beraber yer leri. Yemek saatı pekten geçtiği halde İhtiyar kâh düşünemiyordu. Adetleri değildi bu kadar. İhtiyar sığıyordu. 'Ben bir kahveye bakayım belki orada dalar' dedi. Sandallı Emine yoklardı kahrede. Göder ayak meyhaneye gitti. İhtiyarın kâh sığıyordu. Mehmet Ağa 'Çikolata diydirdi' ?

'Nereden, neyze güldürdük' ?

'Sabah balığa çıktılar'.

'Ne! Bahçem' ?

İhtiyar şap şap sığıyordu, ne yapması gerektiğini bilmiyordu. Şaşkınlık biraz geçince kaparak eve gitti. Emine locasını bir zaman böyle perşan görmüştü. Teşviki şayrula sen var, ne oldu? İhtiyar dernek gülerle Emineye bakarak İhtiyar balığa çıkıyorsa. — 'Ne! Bahçem' ? Sonra İhtiyar müthayyalar, Emine görümlerini tu tamah.

Günler geçtikçe Emine'nin hastalığı ağırlaşyordu. İhtiyar emine bileyi yitip ikeniyer yalın İhtiyar dalgıncılığına. Bir gün Emine bu acılara tahammül edemedi. Ve öldü.

İhtiyar, oğullarının arbedandan karışık kaybetmesi Emine'nin hayata tamamen kâhıya ya sarak onun için manasızlığına. Herşin gece yarılarda kadardır ışıyor, sonra meyhaneden çıkıp gidiyordu. Kınne bilmiyordu neyze gülmüştü. Evine gidiyordu uğramadığı oluyordu.

İhtiyar rahatsız bitirdikten sonra aygı kâhın cepçeleri arıyordu fakat para bulamıyordu, utanarak Meyhanesi Mehmet Ağa'ya 'Param yok' dedi. 'Ne elerik ne zaman paran olur sa o zaman veririm. İhtiyar dedi. İhtiyar ağlamaya çıkmıştı, yürükünde ama bir şey demeden çıktı gitti.

Diğünde yağmur bütün güldürmeye devam ediyordu. Vakit geçince İhtiyarın, sahillerde, beki dalgıncılığında ve il harılamalarında başka hayat emiri yoktu.

Sular han yerlerde güldürük sığıyordu han yerlerde şafak dalgıncılığı halinde denize doğru akıp gidiyorlardı. Sokak İhtiyarın rüğürün içinde anasını ayına yan bir il yavruya gibi bir ara ya bir boraya sallanıyordu.

İhtiyar sandallara yürüdü. Ne neye gidiyordu, kâh de bilmiyordu. Yürükler yürükler. Biriken destin sahile süven ağır dalgaların içinde girdi. Aniden gâleri fırtına gibi geldi, kâh sahile, sahile sahile dalgalar lara baktı. Ömer dedi, dalgalar sa ahemine dedi. Yığıt evlatlarına kıldirdi, onları çaldı. Onları bana geri vermedim. Mut balığama yok ettim, beni kıldirdi. Emine geçen tagarla deni il toplamaya başladı. Kıldirdiyordu denize, biramanlar ken diyi, karımı, evlatlarını beşli yan denize kıldirdiyordu. Emine geçirdiği büyük bir tag kâhın şap atacağı anda birden durdu. Kâh bir müddet havada kâh ve sonra ağır, ağır indi, tag elinden yere düştü. Gülmeye başla d. Denizde İhtiyar güldü, evet girdiyordu. Birbirlerine sarılmıyor babalarına gülmüyorlardı. Emine'de oradaydı, o da müthayyalar, emine buradaydı, gel sen de gel, çok sevdiğiyne diydirdiler İhtiyar yağandan emine meşvuk bir çeviklikle kıldirdi üstünün 'Emine, evlatlarını diydirdi' diye, gülerle, müthayyalar kâhın, kâhın, kâhın.

NECİP BULDANLIOĞLU

DIE OPTIMISTIN

Es war spater Nachmittag. Die Luft war schwer und heiß. Es war deutlich zu merken, dass es bald zu regnen beginnen würde.

Sie ging langsam auf die leere Strasse nach dem Streit, den sie zu Hause mit ihrem Vater hatte, bis sie sich sehr gekümmert.

Warum wollte der Vater nicht verstehen, dass seine Tochter schon so alt war, dass sie ihren eigenen Weg im Leben gehen durfte?

Warum wollte das eigentlich die meisten Vater nicht wissen? Ein hitleres Gefühl überkam sie.

Warum hatte er ihr verboten, auf diesen Tanztee zu gehen, nach dem sie sich schon wochenlang so sehnte?

Sie hat zu Hause eine furchtbare Szene gehabt. Ihre Mutter wollte sie verheiraten. Sie hat sich aber auf den richtigen Mann ausgesprochen. Obwohl sie 100% sicher war, dass ihre Tochter recht hatte.

Bisher hatte das Mädchen keine Liebesgeschichte. Keinen Jung, nichts, selbst. Als sie ein junges Paar, das an ihr vorbeiging, bemerkte, fühlte sie sich plötzlich nach einander und unglücklicher als früher.

Sie sah in Gedanken ihr Leben von ihrer Kindheit bis heute wie einen Film ablaufen. Sie dachte, als sie noch ein kleines Kind war, immer nur aus dem Fenster schauen, während die anderen Kinder ihres Alters draussen spielten.

Und was war nun heute? Heute war wieder dasselbe. Sie durfte nur zusehen, wie glücklich die jungen Paare waren, wenn sie an ihr vorbeingingen.

Ach Gott—warum sollte sie denn so einzam sein, was war denn ihre Schuld? Aber ja, sie war doch schuldig. Warum hatte sie so lange nur an ihren Vater gedacht? Kein Vater auf dieser Welt würde seiner Tochter erlauben alles zu tun, was ihr gefiel. Ausserdem gibt es ja auch für jedes Mädchen nicht nur einen Tanztee im ganzen Leben.

Sie sollte aber auch ein bisschen optimistisch werden. Obwohl ihr Vater ihr für diesen Tanztee keine Erlaubnis gab, war er viel milder als beim vorigen Mal gewesen. Wahr-

Tanztee in Hilton Roof

Am 17. vorigen Monats versammelten sich die Schüler des Österreichischen Realgymnasiums im Roof des Hilton. Ausser dem nicht geschwollenen Orchester und den würdigen Tanzflorchen, wo man sich beim Tanzen kaum rühren konnte, stellte diese Veranstaltung die Anwesenden zufrieden. Um halb 8 gab es im Saal keinen einzigen Platz mehr. Wer auf dem Parkett einen Platz finden konnte, begann zu tanzen. Bei jedem Twist wurde die Tanzflorche noch gedrehter. Dann wurde ein junger Mann von einem Mitschüler vorgestellt. Er gab eine Vorstellung, nämlich er sang einige Rock'n Roll und Twist-Melodien mit artistischer Gestik, welche grosses Beifall fanden und wobei der ganze Saal bebte mitging.

Einige Paare gingen auf den Balkon und setzten ihren Tanz dort fort, als das Orchester einen Wechsel zu spielen begonnen hatte. Sie sprachen die Worte gar nicht!

An diesem Tanztee nahmen leider sehr wenige Lehrer teil. Einige sind nur für kurze Zeit erschienen. Es hat was aber besonders gefreut, unseren neuen Superior unter uns zu sehen.

So viel über diesen Tanztee. Wer noch besseres sehen und miterleben will, dem laden wir zum nächsten Tee ein.

ERHAN DELMİR

schwerlich würde er das nachhast oder das Übermaß der Mal ihr seine Erlaubnis geben-so wie hat alle Vater nun. Pflanzlich ergibt jemand ihren Arm. Sie drehte sich um. Es war ein Schulfreund der sich schon längst um sie kümmerte und der immer mehr ihre Sympathie gewann.

«Warum gehst Du so langsam? frage er sie, hast Du nicht gemerkt, dass es zu regnen begonnen hat? Du siehst aber traurig aus, willst Du mir nicht erzählen, was Du hast?»

Ihre Augen waren voll Trauer. Sie betraten zusammen ein kleines Teehaus und setzten sich an einen Tisch in einer Ecke. «Weisst Du, sagte sie, ich möchte gern optimistisch werden, aber da siehst Du den Ernst. Du optimist aber eigentlich eine Optimistin werden, sagte er und ich werde Dir helfen»

«Wie?»

«Du wirst es nachher verstehen. Morgen gehen wir ins Kino. Es wird ein Film gezeigt es ist der Fall eines unglücklichen pessimistischen Mädchens, das eine Optimistin werden sollte, und darum musst Du diesen Film sehen.»

«Aber mein Vater, wird mir...»

«Dein Vater, dein Vater, Du hast aber auch eine Mutter, die es Dir erlauben wird, und dein Vater wird auch merken, wie unrecht er hat.»

«Danke sagte sie ein bit wirklich lieb.»

Nun machten sie sich auf den Weg nach Hause. Es regnete noch, aber die Wolken waren vom Himmel verschwunden. Er sah sie fest im Arm. Sie fühlte sich bei ihm plötzlich so sicher wie sie sich noch nie gefühlt hatte.

Jetzt war sie ganz sicher, dass ihr Vater seine Meinung ändern würde. Sie war auch sicher, dass sie bald wie alle Mädchen ihres Alters sein würde.

Und Sie war auch sicher, dass sie schon eine Optimistin geworden war.

JOANNE VAPTADIS

